

SZKOLENIE WSTĘPNE INSTRUKTAŻ STANOWISKOWY

Kierowca

e-book

Szkolenie wstępne Instruktaż stanowiskowy

KIEROWCA

pod red. Bogdana Rączkowskiego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia 27 lipca 2004 r.
w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy
(Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.)

e-book

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
Gdańsk 2013

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Instruktaż stanowiskowy – zasady ogólne	5
Ramowy program instruktazu stanowiskowego	8
Szczegółowy program szkolenia	9
Szczegółowy program szkolenia na stanowisku pracy kierowca	
Wymagania szczegółowe dotyczące warunków pracy i zasady bezpiecznej pracy	14
Zagrożenia na stanowisku pracy i sposoby ochrony przed zagrożeniami. Sprzęt ochrony osobistej	21
Zasady bezpiecznej pracy na stanowisku kierowca	24
Przepisy prawne	32
Polskie Normy	33

PUBLIKACJE POWIĄZANE TEMATYCZNIE

WPROWADZENIE

Podstawę prawną szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy stanowi art. 237³ k.p. i wydane na podstawie art. 237⁵ k.p. rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.).

Instruktaż stanowiskowy jest częścią szkolenia wstępnego (poprzedza go instruktaż ogólny), a zatem pracownik, uczeń lub praktykant muszą go odbyć przed dopuszczeniem do pracy na danym stanowisku.

Cel, zakres i ilość godzin szkolenia zostały określone w programie ramowym w rozporządzeniu. Zgodnie z nowymi zasadami szkoleń na instruktaż stanowiskowy pracowników administracyjno-biurowych narażonych na działania czynników uciążliwych należy przeznaczyć minimum 2 godziny (w programie prezentowanym w opracowaniu nie wyodrębniamy tej zmiany, ponieważ w niniejszym zbiorze nie występują stanowiska administracyjno-biurowe).

W zalecanym dla szkoleń opracowaniu przedstawiamy wzorcowy program szczegółowy dla stanowiska pracy **kierowca**. Dokładnie omawiamy ogólne wymagania dla tego stanowiska, typowe zagrożenia i zasady bezpiecznej pracy oraz ochrony przed zagrożeniami.

w przypadku zapewnienia możliwości korzystania z przylegającego dojazdu lub ciągu pieszo-jezdnego.

Stanowisko pracy

Przez stanowisko pracy rozumie się przestrzeń pracy wraz z wyposażeniem w środki i przedmioty pracy, w której pracownik lub zespół pracowników wykonuje pracę.

Racjonalna organizacja stanowiska roboczego powinna zapewnić bezpieczne i łatwe wykonywanie pracy poprzez odpowiednią ochronę przed czynnikami niebezpiecznymi (urazowymi), szkodliwymi i uciążliwymi (hałas, wibracja, zapylenie, oświetlenie, mikroklimat, duże i zbędne obciążenie pracownika).

Przez stanowisko pracy kierowcy rozumiemy przydzielony samochód oraz inne stanowiska związane z obsługą samochodu.

Wyposażenie stanowiska roboczego

Stanowiska obsługowo-naprawcze

Na stanowiskach obsługowo-naprawczych wykonywane są różne prace, takie jak:

- mycie i sprzątanie pojazdu,
- smarowanie pojazdu,
- obsługa i naprawa, wymiana ogumienia itp.

Do tego celu wykorzystuje się różne narzędzia ręczne i z napędem elektrycznym, podnośniki, smarownice itp.

Na stanowisku pracy obsługowo-naprawczym powinny znajdować się instrukcje dotyczące:

- stosowanych w zakładzie procesów technologicznych oraz wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników,
- obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych,
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi,
- udzielania pierwszej pomocy,

- zasad postępowania w razie powstania nieprzewidzianych sytuacji powodujących poważne zagrożenia dla pracowników.
Instrukcje powinny określać:
 - czynności do wykonania przed rozpoczęciem danej pracy,
 - zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania danej pracy,
 - czynności do wykonania po jej zakończeniu,
- zasad postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników.

Samochód

Wymagania dla samochodów określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (patrz: *Przepisy prawne*). Samochód powinien być wyposażony (między innymi) w:

- urządzenie zabezpieczające przed użyciem przez osoby niepowołane,
- trójkąt do ustawiania na drodze, przeznaczony do ostrzegania o obecności unieruchomionego pojazdu,
- gaśnicę umieszczoną w miejscu łatwo dostępnym w razie potrzeby jej użycia,
- tłumik wydechu – w odniesieniu do pojazdu napędzanego silnikiem spalinywym; wylot rury wydechowej nie może być skierowany w prawą stronę,
- urządzenie rejestrujące samoczynnie prędkość jazdy, czas jazdy oraz postoju (tachograf); dotyczy to:
 - pojazdu o dopuszczalnej masie całkowitej 9 ton i powyżej, zarejestrowanego po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 1984 r.,
 - pojazdu o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 ton, wyprodukowanego po dniu 31 grudnia 1999 r., z wyjątkiem autobusu używanego w komunikacji miejskiej oraz pojazdu sił zbrojnych.

Warunki dodatkowe dla autobusu

- Liczba miejsc dla pasażerów siedzących i stojących powinna być tak ustalona, aby nie nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej autobusu. Przyjmuje się, że średnia masa jednego pasażera wraz z bagażem wynosi:
 - dla autobusu miejskiego – 68 kg,
 - dla pozostałych autobusów – 71 kg.

- Autobus powinien być wyposażony między innymi w:
 - dwie gaśnice, z których jedna powinna być umieszczona możliwie blisko kierowcy, a druga – wewnątrz autobusu, w miejscu łatwo dostępnym w razie potrzeby jej użycia (autobus o długości nieprzekraczającej 6 m może być wyposażony w jedną gaśnicę),
 - zasłonę za miejscem kierowcy, zabezpieczającą przed pogorszeniem widoczności drogi w razie włączenia oświetlenia wnętrza autobusu; nie dotyczy to autobusu o długości nieprzekraczającej 6 m,
 - apteczkę doraźnej pomocy,
 - ogumione koło zapasowe,
 - urządzenie do oświetlania wnętrza,
 - napis wskazujący dopuszczalną liczbę miejsc do siedzenia i do stania,
 - dachowe wyjścia awaryjne,
 - światło przeznaczone do oświetlania stopni drzwi.

ZAGROŻENIA NA STANOWISKU PRACY I SPOSOBY OCHRONY PRZED ZAGROŻENIAMI. SPRZĘT OCHRONY OSOBISTEJ

Kierowca podczas pracy narażony jest na różne urazy spowodowane czynnikami niebezpiecznymi oraz szkodliwe czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i obciążenie psychofizyczne, z których najważniejsze to:

Czynniki niebezpieczne:

- zagrożenie elementami ostrymi i wystającymi, ruchomymi i luźnymi i inne związane z właściwościami fizykochemicznymi ładunku;
- zagrożenia elementami ruchomymi i luźnymi:
 - możliwość uderzenia ruchomymi elementami samochodu,
 - brak osłon na ruchomych elementach samochodu i maszyn w warsztacie,
- zagrożenia związane z przemieszczaniem się ludzi i sprzętu:
 - zagrożenie wypadkiem,

- zagrożenia związane z przeciążeniem samochodu,
- zagrożenia związane ze złym stanem technicznym pojazdu,
- zagrożenia związane ze złym stanem nawierzchni drogowej, placów manewrowych itp.,
- brak utwardzonej powierzchni dróg i składowisk,
- niewłaściwe ułożenie materiałów na samochodzie,
- nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego,
- brak uprawnień do prowadzenia pojazdu,
- niedostosowanie szerokości i wysokości bram do gabarytów samochodu,
- zagrożenie poparzeniem od gorących elementów samochodu, poparzenie wodą, parą;
- zagrożenie pożarem lub wybuchem przy przewozie materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym i wybuchowym;
- zagrożenia związane z właściwościami fizycznymi materiału:
 - ciężar, ostre krawędzie, śliskie powierzchnie itp.,
- zagrożenie porażeniem prądem elektrycznym:
 - nieodpowiednia instalacja elektryczna, brak pomiarów ochrony przeciwporażeniowej,
 - posługiwanie się uszkodzonym sprzętem elektrycznym itp.

Czynniki fizyczne:

- hałas,
- wibracja siedziska, kabiny,
- niewłaściwy mikroklimat w kabinie samochodu,
- promieniowanie optyczne (ultrafioletowe).

Czynniki chemiczne:

- materiały pędne i smary (etylina, nafta, olej napędowy, oleje silnikowe i smary),
- substancje chemiczne przewożone samochodem, grożące zatruciem przy niewłaściwym zabezpieczeniu.